

Podsumowanie do

„Programu Rozwoju Powiatu Zgierskiego pn. Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego 2030”

1. WPROWADZENIE

Zgodnie z art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz.U. z 2021 r., poz. 247, poz. 784, poz. 922) [zwanej dalej: ustawą OOS] do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko;
- opinie właściwych organów, tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego;
- zgłoszone uwagi i wnioski;
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone;
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

2. PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko została przeprowadzona zgodnie z art. 3 ust. 14 ustawy OOS i obejmowała:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie, oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych ustawą opinii,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

2.1 Uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko

W myśl art. 53 i art. 57 ustawy OOS, Organ opracowujący projekt „Programu Rozwoju Powiatu Zgierskiego pn. Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego 2030” [zwanego dalej: Strategią] uzgodnił z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W piśmie z dnia 23 lutego 2021 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Łodzi wskazał, że przedmiotowa prognoza powinna odnosić się do identyfikacji, analizy i oceny oddziaływań generowanych zapisami projektu dokumentu na zasoby, twory i składniki przyrody, a także na cele ochrony przyrody wymienione w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2020 r., poz. 55 ze zm.) (zwana dalej: ustawą o ochronie przyrody) oraz cele, przedmioty i zakazy obowiązujące w odniesieniu do form ochrony przyrody i otulin. Ponadto zakres informacji zawartych w prognozie powinien uwzględniać szczegółową analizę możliwości negatywnego oddziaływania przewidywanych przez projekt dokumentu zapisów na cele ochrony, przedmioty ochrony, integralność obszarów i spójność Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000 w kontekście zapisów art. 33 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z ww. pismem z RDOŚ w Łodzi zakres informacji zawartych w prognozie powinien identyfikować, analizować i ocenić oddziaływania generowane zapisami projektu dokumentu na jednolite części wód powierzchniowych i podziemnych oraz obejmować analizę możliwości nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza dla zidentyfikowanych części wód. Dodatkowo zakres informacji zawartych w prognozie powinien zawierać analizę odporności ustaleń projektowanego dokumentu na zmiany klimatu ze szczególnym uwzględnieniem klęsk żywiołowych, jak i analizę oddziaływania zmieniających się warunków klimatycznych i środowiskowych na ustalenia projektowanego dokumentu. Powyższa analiza winna również uwzględniać wpływ projektu dokumentu na różnorodność biologiczną i inne elementy środowiska.

Ponadto zgodnie z art. 53 i art. 58 ustawy OOS, Organ opracowujący projekt Strategii uzgodnił z Łódzkim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko. W piśmie z dnia 17 marca 2021 r. Łódzki Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny wskazał, że przyjmuje zaproponowany przez Zarząd Powiatu Zgierskiego zakres informacji, które stanowiły uzgodnienie z RDOŚ ze szczególnym uwzględnieniem informacji o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami – spójność z dokumentami wyższego rzędu, rzetelnie sporządzonego streszczenia w języku niespecjalistycznym, przewidywanych znaczących oddziaływań na ludzi, powietrze wodę i powierzchnię ziemi w fazie realizacji, jak i eksploatacji planowanych przedsięwzięć, w tym oddziaływań bezpośrednich, pośrednich, wtórnych, skumulowanych, krótkoterminowych, średnioterminowych i długoterminowych, stałych i chwilowych oraz pozytywnych i negatywnych na środowisko. Dodatkowo prognoza oddziaływań na środowisko Strategii powinna

uwzględniać rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko (zdrowie ludzi), mogących być rezultatem realizacji Strategii, prognoza powinna również ujmować istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów chronionych.

2.2 Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko

Prognoza oddziaływania na środowisko została sporządzona w oparciu o zawarte w pkt. 2.1 uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Łódzkim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym. Ponadto zawartość przedmiotowej prognozy jest zgodna również z wymaganiami określonymi w art. 51 ust. 2 ustawy OOŚ i zawiera:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami,
- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu prognozy,
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości jej przeprowadzania,
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko,
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym,
- oświadczenie autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - kierującego tym zespołem, o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2, stanowiące załącznik do prognozy,
- datę sporządzenia prognozy, imię, nazwisko i podpis autora, a w przypadku gdy wykonawcą prognozy jest zespół autorów - imię, nazwisko i podpis kierującego tym zespołem oraz imiona, nazwiska i podpisy członków zespołu autorów.

Przedmiotowa prognoza również określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu,
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody,
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu,
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie,

pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru,
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

2.3 Uzyskanie wymaganych ustawą opinii

Zgodnie z art. 54. ust. 1 ww. ustawy OOŚ projekt Strategii wraz z prognozą oddziaływania na środowisko został poddany opiniowaniu przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego. Zgodnie z ustawą ww. organy wydają opinię w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku o wydanie opinii.

Projekt Strategii wraz z prognozą został pozytywnie zaopiniowany zarówno przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi (pismo z dnia 23.03.2021 r.), jak również przez Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego (pismo z dnia 22.04.2021 r.).

2.4 Zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu

Zgodnie z art. 54 ust. 2 ustawy OOŚ, organ zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w opracowywaniu dokumentów poprzez publikację Obwieszczenia Starosty Zgierskiego z dnia 26 kwietnia 2021r. w sprawie zapewnienia udziału społeczeństwa w strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko. W ww. Obwieszczeniu Starosty Zgierskiego podano do publicznej wiadomości informację o przystąpieniu do opracowania projektu Programu Rozwoju Powiatu Zgierskiego pn. Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego 2030 wraz z prognozą jego oddziaływania na środowisko.

W informacji przekazanej społeczeństwu, na podstawie art. 30, art. 39 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 40 ustawy OOS, wskazano na możliwość składania uwag i wniosków do tworzenia ww. dokumentów w formie pisemnej, przez okres 21 dni od daty podania obwieszczenia do publicznej wiadomości tj. w dniach od 26.04.2021r. do 17.05.2021r. W tym terminie istniała również możliwość zapoznania się ze stanowiskiem organów właściwych w sprawach opiniowania w ramach strategicznych ocen oddziaływania na środowisko tj.: Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi oraz Łódzkiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Łodzi.

Wszystkie ww. dokumenty dostępne były na stronach internetowych: powiatzgierski.bip.net.pl (w zakładce "Konsultacje społeczne") oraz <https://powiatzgierski.bip.net.pl/?a=16352>.

Uwagi i wnioski można było składać do 17.05.2021r. w formie pisemnej na adres poczty elektronicznej: konsultacje@powiat.zgierz.pl bez konieczności opatrywania ich bezpiecznym podpisem elektronicznym.

Organem właściwym do rozpatrzenia wniesionych uwag i wniosków był Zarząd Powiatu Zgierskiego.

W trakcie udziału społeczeństwa w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko nie zgłoszono uwag.

3. PODSUMOWANIE Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

3.1 Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

W prognozie oddziaływania na środowisko „Programu Rozwoju Powiatu Zgierskiego pn. Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego 2030” zostały przedstawione informacje o zawartości i głównych celach Strategii. W wyniku analizy celu głównego, celów szczegółowych, priorytetów rozwoju i kierunków interwencji, stanowiących podstawę Strategii, potwierdzono ich zgodność z celami ochrony środowiska, ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

Po dokonaniu analizy i oceny istniejącego stanu środowiska powiatu zgierskiego wskazano na istniejące problemy środowiskowe istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu. Zgodnie z prognozą oddziaływania na środowisko realizacja zadań przewidzianych w Strategii w znaczący sposób wpłynie na poprawę warunków życia wszystkich mieszkańców powiatu, jak również na poprawę jakości środowiska, a ewentualny brak realizacji zapisów Strategii przyczyni się do utrwalania oraz występowania negatywnych tendencji w środowisku.

W ramach prognozy oddziaływania na środowisko dokonano analizy i oceny znaczących oddziaływań na wszystkie elementy środowiska (na powierzchnię gleb i ziemi, wody powierzchniowe i podziemne, klimat i powietrze atmosferyczne, różnorodność biologiczną, krajobraz, ludzi, zwierzęta, rośliny, zabytki i dobra materialne). Przeanalizowano i zidentyfikowano oddziaływania na środowisko

poszczególnych celów i kierunków interwencji określonych w Strategii w odniesieniu do ww. komponentów środowiska. Powyższe oddziaływanie zostało przedstawione w formie matrycy, pozwalającej na łatwą identyfikację aspektów środowiskowych. Jak wynika z macierzy oddziaływania Strategii na poszczególne komponenty środowiska oraz z przeprowadzonej w prognozie analizy oddziaływania planowanych do realizacji zadań na środowisko, negatywne oddziaływanie ograniczy się jedynie do momentu prowadzenia prac budowlanych, a całościowa analiza wszystkich oddziaływań wykazała, że realizacja działań wynikających ze Strategii ostatecznie będzie pozytywnie oddziaływała na środowisko.

Realizacja zadań przewidzianych w Strategii w znaczący sposób wpłynie na poprawę warunków życia wszystkich mieszkańców powiatu, jak również na poprawę jakości środowiska. Modernizacja i budowa dróg, chodników, obiektów mostowych wpłynie nie tylko na poprawę komfortu jazdy mieszkańców, ale również na zmniejszenie emisji spalin do atmosfery oraz na ograniczeniu poziomu hałasu. Budowa infrastruktury dla pojazdów elektrycznych oraz wspieranie rozwoju sieci kolejowej i koordynacja połączeń transportu zbiorowego to również bardzo ważne działania proekologiczne, które bezpośrednio poprawią również jakość życia mieszkańców powiatu zgierskiego. Dzięki poprawie efektywności energetycznej i wzmocnieniu wykorzystania OZE w budynkach użyteczności publicznej zmniejszeniu ulegnie tzw. „niska emisja”. Działania związane z promowaniem wśród mieszkańców zachowań i postaw prośrodowiskowych, polegających m.in. na tworzeniu projektów z dziedziny edukacji ekologicznej realizowanych w szkołach, jak również na organizacji kampanii społecznych podnoszących świadomość ekologiczną, przyczynią się do polepszenia stanu środowiska, ponieważ podstawą do poprawy jakości środowiska jest wiedza wszystkich tych, którzy z niego korzystają, czyli świadomość mieszkańców powiatu zgierskiego.

3.2 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć planowanych zgodnie ze Strategią do realizacji będzie miało jedynie lokalny zasięg. Biorąc pod uwagę powyższe oraz z uwagi na odległość od granicy (po ok. 360 km od granicy z Niemcami, Białorusią, Ukrainą oraz 220-250 km od granicy ze Słowacją i Czechami), nie przewiduje się oddziaływań transgranicznych. W planowanych inwestycjach jakiegokolwiek niekorzystne oddziaływanie na środowisko może pojawić się jedynie na etapie prowadzenia prac budowlanych. Oddziaływanie to jednak będzie krótkotrwałe i ustanie wraz z zakończeniem prac. Strategia nie przewiduje realizacji inwestycji, które na etapie eksploatacji będą źródłem nowych uciążliwych i znacznych emisji do środowiska. Ze względu na skalę i rodzaj zaplanowanych działań nie przewiduje się również oddziaływania skumulowanego.

3.3 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Biorąc pod uwagę długi okres, dla którego sporządzany jest „Program Rozwoju Powiatu Zgierskiego pn. Strategia Rozwoju Powiatu Zgierskiego 2030”, niezwykle istotnym elementem jest dokonywanie jej monitoringu oraz ewaluacji. Monitorowanie zaawansowania powiatu zgierskiego w realizacji Strategii prowadzone będzie w oparciu o następujące zasady:

- monitoring realizowany co 2 lata;
- monitoring prowadzony w oparciu o wskaźniki, które odnoszą się do celów szczegółowych – sukcesywna realizacja wskaźników będzie świadczyła o osiągnięciu celu głównego Strategii;
- źródło weryfikacji wskaźników stanowić będą dane Starostwa Powiatowego, powiatowych jednostek organizacyjnych bądź partnerów, którzy - współpracując z powiatem - realizują projekty przyczyniające się do implementacji Strategii;
- za przeprowadzanie monitoringu odpowiedzialne będą komórki merytoryczne, przekazujące dane do Wydziału Rozwoju Starostwa Powiatowego w Zgierzu.

W celu ułatwienia prowadzenia monitoringu realizacji Strategii, dla każdego celu szczegółowego Strategii sformułowano wskaźniki jego realizacji:

1. Wzmocnienie kapitału społecznego i ludzkiego

WSKAŹNIKI:

- Liczba zrealizowanych projektów ze środków zewnętrznych (szt.);
- Liczba uczniów objętych ofertą edukacyjną w ramach projektów (os.);
- Liczba nauczycieli objętych wsparciem w projektach (os.);
- Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, które uzyskały wsparcie w ramach interwencji (os.);
- Liczba organizacji pozarządowych otrzymujących dotacje na realizację zadań publicznych (szt.);
- Liczba projektów i inicjatyw zrealizowanych w szkołach zawodowych przy współpracy z pracodawcami (szt.);
- Liczba inicjatyw służących wzmacnianiu tożsamości lokalnej (szt.);
- Wysokość środków zewnętrznych pozyskanych na realizację celu (zł).

2. Rozwój nowoczesnej infrastruktury powiatu zgierskiego

WSKAŹNIKI:

- Długość wybudowanych/przebudowanych/wyremontowanych dróg powiatowych (km);
- Długość przebudowanych, zmodernizowanych i/lub wybudowanych chodników (km);
- Liczba budynków użyteczności publicznej, w których zamontowano OZE i/lub poddanych termomodernizacji (szt.);

- Liczba działań informacyjno-edukacyjnych związanych z ochroną środowiska (szt.);
- Liczba zrealizowanych projektów ze środków zewnętrznych (szt.);
- Wysokość środków zewnętrznych pozyskanych na realizację celu (zł).

Ewaluacja prowadzona będzie zgodnie z najwyższymi standardami, dotyczącymi oceny stopnia realizacji oraz oddziaływania założeń Strategii w oparciu o następujące zasady:

- charakter przedmiotowy – analizie zostanie poddany stopień realizacji celów szczegółowych i priorytetów Strategii;
- podstawowe źródło informacji będą stanowiły raporty z monitoringu realizacji Strategii. Źródłem danych mogą być także informacje znajdujące się w zasobach administracji powiatowej. W uzasadnionych przypadkach właściwe może być przygotowanie stosownych badań czy ekspertyz;
- uwzględnienie wpływu czynników wewnętrznych oraz zewnętrznych na realizację Programu;
- uwzględnienie wpływu otoczenia instytucjonalnego wewnątrz powiatu;
- za przeprowadzanie ewaluacji odpowiedzialny będzie Wydział Rozwoju Starostwa Powiatowego w Zgierzu;
- wyniki ewaluacji przyjmą postać raportu;

Raport z ewaluacji zatwierdzany będzie przez Zarząd Powiatu.

3.4 Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Cel główny Strategii brzmi następująco: „Powiat zgierski miejscem życia zintegrowanych społeczności lokalnych z nowoczesną infrastrukturą przyjazną środowisku i rozwijającej się gospodarce”. Treść celu głównego łączy w sobie wszystkie założenia, które stały się podstawą do sformułowania celów szczegółowych, priorytetów, kierunków interwencji i w konsekwencji opracowania listy zadań, które będą odpowiedzią na najważniejsze potrzeby regionu.

Należy podkreślić, że zapisy Strategii są dość ogólne, a więc większość planowanych inwestycji nie ma sprecyzowanego ani zakresu, ani skali, ani terminu realizacji, a poziom ich realizacji w dużym stopniu będzie zależał od sytuacji finansowej powiatu oraz od ilości pozyskanych środków zewnętrznych. W takiej sytuacji ciężko jest o wypracowanie rozwiązań alternatywnych, ponieważ realizacja większości z planowanych inwestycji wynika z kiepskiego stanu lub niedostatecznej wielkości dotychczas istniejącej infrastruktury. Biorąc pod uwagę powyższe, niezbędne są inwestycje z zakresu rozbudowy, modernizacji i termomodernizacji budynków użyteczności publicznej, modernizacji dróg, czy rozbudowy infrastruktury sportowej, ponieważ działania te przyczynią się do poprawy jakości środowiska, a ich lokalizacja będzie podyktowana potrzebami społeczności.

Na obszarze powiatu zgierskiego zlokalizowanych jest kilka obszarów ochrony przyrody, w tym Natura 2000. Przeprowadzona w przedmiotowej prognozie ocena oddziaływania na środowisko dla planowanych przedsięwzięć wskazuje, że nie będą one oddziaływały negatywnie na środowisko w sposób długotrwały, czy skumulowany, a ich oddziaływanie będzie krótkotrwałe i będzie związane jedynie z okresem prowadzenia robót budowlanych. W związku z tym, że większość planowanych działań będzie miała pozytywny wpływ na środowisko, w tym przede wszystkim na jakość powietrza atmosferycznego, wód powierzchniowych i podziemnych oraz gleb, szukanie dla nich rozwiązań alternatywnych jest bezcelowe.

POWIAT ZGIERSKI
Starostwo Powiatowe w Zgierzu
95-100 Zgierz, ul. Sadowa 6A

STAROSTA ZGIERSKI

Bogdan Jarota

WICESTAROSTA ZGIERSKI

Dominik Gabrysiak

